

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XVII

Paříž

Číslo 1

březen 1986

Čtyřicet dní

Starý Orient měřil čas cyklicky, většinou vždy od počátku vlády každého nového panovníka. Čtyřicet let přitom bylo pokládáno za pinou míru lidského života, tedy za jednu úplnou generaci. Plnost zůstala od té doby spojena s číslem čtyřicet i v celém Písmě svatém: Eliáš putoval 40 dní, Mojžíš přebýval čtyřicet dní na vrcholu hory Sinaj, stejně dlouho trvala potopa a hlavně - čtyřicet let trvala cesta vyvoleného národa pouští a čtyřicet dní se na poušti postil Ježíš Kristus, než vystoupil na veřejnosti.

Čtyřicet dní trvá příprava křesťanů na velikonoční svátky, od Popeleční středy do Bílé soboty (po odečtení nedělí, které nemohou být postními dny). Od počtu čtyřiceti je odvozen francouzský název carême a také naše ochranná karanténa. Každá z těchto čtyřicítek je vyplněna cílevědomým, ničím nepřerušovaným děním, navenek monotonním, ve skutečnosti ale cílevědomým a hluboce významným.

Důvěra ve schopnosti technického pokroku vyřešit vážné problémy společnosti sice ochabla. Ale přesto dnešní člověk stále spoléhá na svou dovednost, když jde o osobní štěstí. Desetiminutové nedělní kázání už mu bývá nesnesitelně dlouhé a se čtvrt-

hodinou ticha při modlitbě si už vůbec neví rady. Čtyřicet dní přípravy na velikonoce mu vedle toho připadají jako úplná věčnost. Co s tak dlouhou dobou, jestliže ji nelze naplnit "akcí"?

Ztišit se prostě, a napoprvé už možná nic víc. Zastavit se, ohlédnout se za sebe, zamyslet se nad sebou... Kdo říká, že na to nemá čas, ukazuje jen, že to nepokládá za důležité. Pro to hlavní si čas vždycky najdeme. Bojíme se každý střetnutí se sebou samým v tichu a bez hry na schovávanou. To nejdůležitější v lidském životě se nikde nevyrábí, ale přijímá se jako dar, ať už za dárce pokládáme kohokoliv. Nepomůže zvýšit výrobní tempo na lince, kterou jsme k tomu účelu pracně sestavili.

Návrat z vřavy k sobě a k Bohu, jehož jsme chrámem, je náplní přípravy na velikonoce a kdo k němu najde čas i potřebné odhodlání, dostane darem, co marně hledal jinde. Skutečně veliké činy - v životě lidské společnosti stejně jako v životě jednotlivců - jsou jako mohutné stromy: potřebují čas a do hloubky sahající kořeny. Vřava okolo a manipulace všeho druhu jim spíše škodí.

Nový život, ke kterému směřovali izraelité pouští, je i našim cílem. Velikonoce jsou svátkem zásadního obratu v životě Kristově, křesťanů a celé církve. Proto se na ně máme připravovat tak nezvyklým způsobem, jako je duchovní pasivita a mlčení a naslouchání. Nejsme první, komu to připadlo zatěžko:

*Jak předstoupím před Hospodina,
s čím se mu přijdu poklonit?
Mám před něj předstoupit se zápalnými
oběťmi, s ročními býčky?
Nebo má Hospodin zalíbení v tisících
beranů a deseti tisících potoků oleje?
Mám snad za svou nevěrnost přinést
v obět svého prvorozence, v obět za
svůj hřích plod svého lůna?*

*Věz, člověče, co je dobré a co od
tebe žádá Hospodin:*

*Jen to, abys zachovával právo, milo-
val milosrdenství a pokorně chodil se
svým Bohem*

(Mich 6,6-8)

To nejhorší mám za sebou
 - říkám si -, jsem už stár.
 To nejhorší mám před sebou,
 ještě žiji.
 Ale kdybyste mermomocí chtěli vědět,
 byl jsem šťasten.
 Někdy celý den, někdy celé hodiny,
 někdy jen pár minut.
 To stačí.

Po celý život jsem byl věrný lásce.
 A jsou-li ruce ženy víc než křídla,
 co jsou její nohy?
 Tak rád jsem zkoušel jejich sílu.
 Je něžná, když tisknou.
 Ať tedy rozdrtí kolena
 mou hlavu. Já chci!

Kdybych oči zavřel v tom sevření,
 nebyla by tak opilá
 a nebušilo by to tak zběsile
 v mých spáncích.
 Ale proč bych je zavíral?

S otevřenýma očima
 prošel jsem touto zemí.
 Je krásná! Vždyt víte.
 Byla mi možná víc než všechny lásky
 najednou.
 A její objetí trvalo celý život.

Jaroslav Seifert
 (+ 10. ledna 1986)
 Ze sbírky *Morový sloup*

Jaroslav Seifert, první český spisovatel, který byl poctěn Nobelovou cenou (v r. 1984) zemřel v noci z 9. na 10. ledna ve věku 84 let.

Pohřební obřady se konaly v kostele sv. Markéty v Břevnově, za účasti nejen rodiny a přátel, ale také západních diplomatů, akreditovaných v Praze. Jejich prostřednictvím mohli zesnulého pozdravit také jeho dnes v zahraničí žijící čeští přátelé.

Jeden z účastníků si povšimnul velmi zajímavé shody okolností: při recitaci básnickových veršů o tom, jak při Jaroslavově narození (23. září 1901) vlétl do pokoje motýl a venku zavyl pes - což jeho maminka pokládala za znamení těžké a složité budoucnosti novorozenátka - v okamžiku recitace této pasáže se najednou z věnců a kytic okolo rakve vznesl motýl (uprostřed zimy, v lednu!) a začal obletovat rakev ...

Mezi účastníky pohřbu bylo mnoho těch, kdo sebou přinesli básnickova díla, někdy opravdu vzácná a prakticky nedostupná a v době čekání na otevření chrámu si je recitovali a také vzájemně půjčovali.

Poslední důkaz skutečnosti, že Seifert byl a zůstává básníkem skutečně národním.

V prosinci minulého roku zažádalo v Rakousku o politický azyl 884 osob, z toho 350 z Československa. Vyplývá to z údajů zástupce OSN pro uprchlíky ve Vídni. Proslulý tábor v Traiskirchenu je v současné době přeplněn. Malé a v podstatě skromně žijící Rakousko má s uprchlíky z komunistických zemí nemalé problémy zvláště dnes, kdy tradiční vystěhovalecké země v Americe přijímají jen zdráhavě a v minimálních počtech ty, kdo se ucházejí o jejich vstupní vízum.

Listopadový protestní dopis pražského arcibiskupa, *kardinála Tomáška* časopisu "Otázky míru a socialismu" vyvolal doma i ve světě velký ohlas. Otec kardinál se ohrazuje jako nejvyšší představitel katolické církve u nás proti nařčení, že "...se imperialistické síly snaží udělat z církve v Československu jakési potenciální centrum protisocialistické oposice" (*povšimněte si zejména výrazu* potenciální - poznámka red. Oběžníku) Časopis odpověděl zcela klasickým způsobem: neuveřejnil sice Tomáškův dopis, ale zato nevybíravým způsobem překroutil ve své odpovědi základní fakta okolo poutě

na Velehrad, o kterou ve skutečnosti šlo. A tato odpověď pak byla prostřednictvím církevních tajemníků zaslána všem kněžím na farách (!). Kolik z nich si mělo možnost přečíst dopis jejich vlastního právoplatného představeného?

Vyjímáme jen dva citáty z tohoto otevřeného listu kardinálu Tomáškovi - každý jen trochu situace znalý český katolik k nim nepotřebuje žádný komentář:

"Píšete též o otázce jmenování biskupů. I v naší redakci známe stanovisko oficiálních československých míst (škoda, že je doslovně neuvedli!). Víme, že z jejich strany zde překážky nejsou (ten Vatikán - tak dlouho nás tedy on nechává čekat na biskupy!)..."

"Velmi nás udivil i závěr Vašeho dopisu. Píšete, že "teprve tehdy přestanou závody ve zbrojení, když ve všech státech světa bude důsledně respektována spravedlnost a základní lidská práva, neboť nebudou důvody k sebeobraně a nebudou ani útočné plány." Ve světle soudobého světa jsou tato slova zarážející ..." Tak - a je to! Vsaďte se, milý čtenáři, že neuhodneš, co jiného (podle redakce Otázek míru a socialismu) může být základem opravdového míru, než spravedlnost a vzájemný respekt!? A už vůbec se nepokoušej domyslet, jaký mír má redakce na mysli.

Na Nový rok zemřel ve Vídni ve věku 75 let Prof Richard Barta, vydavatel *Kathpressu* v letech 1955 - 1980. Tato tisková agentura je cenným zdrojem informací hlavně o životě křesťanů v komunistických zemích.

V Rakousku má vyjít český slabikář (pro tamní českou menšinu). Velký rozruch okolo této vítané akce způsobilo rozhodnutí rakouských úřadů přizvat ke spolupráci spisovatele Pavla Kohouta, nejznámějšího českého literárního emigranta v zemi. Důvodem protestů je známá minulost tohoto někdejšího svazáckého činovníka z padesátých let.

Synod Českobratrské církve evangelické se zastal svého duchovního *Jana Kellera* proti obvinění ze strany státu z "maření státního dozoru nad církvemi" (jde o práci s mládeží) a nepřímě protestoval proti odnětí státního souhlasu jinému duchovnímu, *Václavu Hurtovi*.

Jiří Springer, člen československého velvyslanectví ve Švýcarsku, byl vykázán ze země, protože po několik let vyvídal na uprchlících, které zval na velvyslanectví a kteří

si tam šli urovnávat vztahy, okolnosti útěku, podrobnosti azylového řízení, rodinné a zaměstnanecké poměry, situaci v exilových organizacích a podobně. Náš časopis *Reportér*, který vychází v Curychu, uvádí, že aféra hrozila přerůst do většího konfliktu a proto čs. velvyslanectví předložilo švýcarským úřadům důkazy o tom, že naši krajané (nyní švýcarští občané) o tom všem vypovídali zcela spontánně a dobrovolně. Dalo (podle Reportéra) k dispozici švýcarským úřadům protokoly a magnetofonové nahrávky z těchto rozhovorů - ne ovšem všechny. Švýcarské úřady zase předložily výpovědi těch, kdo si to nenechali líbit a kdo informovali švýcarské úřady...

Film *Putování Jana Ámose* bude představen francouzskému publiku Mezinárodním výborem pro film a televizi při pařížské odbočce UNESCO v pondělí 24. února v 18 hod 00. Film natočil Otakar Vávra v barrandovských studiích v r. 1983 a bude jej také krátce komentovat před zahájením představení. Film byl realizován ve spolupráci s UNESCO. Po zkušenostech s "husitskou trilogií" O. Vávry z padesátých let je otázka, zda režisér nakonec neudělal i z Komenského jakéhosi průkopníka komunistického hnutí u nás; už proto by bylo zajímavé film shlédnout.

Z NOVÝCH KNIH (k dostání na adrese MISIE)

- Jiří Mrázek, *Čtyři cesty k Bohu*
 S. C. Lorit, *Kronika jednadvaceti dnů* (M. Kolbe)
 Vincenty Granat, *K člověku v Bohu* (4. díl dogmatiky)
 Bohuslav Reynek, *Básnické dílo I.* (Díl II. je v tisku)
 Ladislav Kuncíř, *Život pro knihu*
 Jan Pelc, ... a bude hůř

Časopisy *STUDIE*, *Nový život* a *Svědectví*
 (se zajímavými příspěvky do debaty o českých dějinách!)

V únoru a březnu si připomínáme

10. 2. 1961 zemřel katolický kněz a spisovatel Jakub Deml
15. 2. 1976 zemřel evangelický duchovní a lidumil Přemysl Pitter
21. 2. 1846 se narodil v Ostředku básník Svatopluk Čech
25. 2. 1948 komunistický puč v Praze - brzy už to bude čtyřicet let ...
březen 1886 první akce smutně proslulého Ku-Klux-Klanu ve Spojených Státech, po válce Severu proti Jihu
1. 3. 1971 zemřel básník František Hrubín
7. 3. 1850 se narodil první prezident ČSR, T. G. Masaryk
8. 3. 1786 se narodil svatý farář arský, J.-M. Vianney Svatý Otec Jan-Pavel II. hodlá při příležitosti tohoto výročí navštívit Ars v průběhu své letošní plánované cesty do Francie
13. 3. 1977 zemřel v Praze filozof Jan Patočka
31. 3. 1901 měla v Národním divadle premiéru Dvořákova opera "Rusalka"

*

* * *

ČETLI JSME KNIHU

Stanislav Sousedík, *Valerián Magni* (Vyšehrad, 1983)

Přihlédněme nejdříve k otázce, do čí kompetence rekatolizace Čech náležela. Jakožto záležitost vysloveně náboženská náležela zřejmě do kompetence církve, tj. arcibiskupa, kongregace De Propaganda fide, nuncia a apoštolského misi-onáře. Na druhé straně měla ovšem rekatolizace i svůj aspekt politický, neboť skýtala nejlepší záruku, že Čechy zůstanou natrvalo připoutány k habsburskému bloku. Císař byl krom toho jediný, kdo de facto (bylo otázkou, zda i de iure) mohl církvi poskytnout k provedení reformy nutné prostředky.

S otázkou kompetence úzce souvisela i otázka metody, to jest otázka, jak dalece je možno zdůvodnit postup proti nekatolíkům z morálně-teologického stanoviska. Oficiálního církevního vyjádření (srovnatelného např. s dogmatickými

formulacemi vymezujícími vztah katolické nauky k protestantismu na poli věrouky) v 17. století nebylo a příkrý postup proti nekatolíkům měl v předchozí myšlenkové tradici pouze dva opěrné body: jednak starší nauku formulovanou např. Tomášem Akvinským o trestání bludařů pomocí světského ramene, jednak některá říšská právní ustanovení, jejichž smysl vyjadřovala známá zásada cuius regio illius et religio. Použitelnost obou těchto principů při řešení české otázky byla ovšem pochybná. Zásada cuius regio illius religio není církevního původu, nýbrž vyjadřovala původně, jak známo, požadavek protestantských knížat, s nimiž byla nucena katolická strana projevít souhlas na sněmu v Augšpurku r. 1555. Pokud jde o nauku Tomáše Akvinského, týkala se nepochybně poměrů, v nichž byla hereze jen okrajovým jevem života společnosti a nebrala v úvahu skutečnost, před níž postavil katolickou teologii teprve protestantismus, že se totiž nekatolická nauka stane vyznáním většiny obyvatelstva a udržuje se mezi ním po řadu generací. Taková byla však právě situace v českém království.

Od počátku se krystalizují dvě odlišná pojetí: na jedné straně je tu názor, že katolická reforma je věcí výlučně církevní, na druhé straně vystupuje přesvědčení, že hlavní úloha při rekatolizaci náleží císaři čili státní moci.

Vyhrocené podoby nabyly obě tato stanoviska ve dvou programatických spisech. Autorem jednoho z nich je Valerián Magni, druhý sepsal císařův zpovědník, jezuita Vilém Lamormain (1570 - 1648). Valerián píše zhruba toto: Protože je dílo katolické reformy něčím církevním, mají je provádět církevní orgány, především arcibiskup... Dogmatická tolerance je vždy nepřipustná, učení heretiků se nesmí trpět. Avšak občanská tolerance není v rozporu s papežskými ustanoveními. Heretiky je nutno ponechat v zemi, tolerovat je, aby je bylo možno posléze získat. Nikoli pomocí trestů, ale spíše kázáním, vyučováním, láskou a vlídností...

Lamormain ve svém posudku zdůrazňuje, že katolická reforma Čech není pouze církevní záležitostí, nýbrž že náleží do kompetence císaře. Oprávnění provádět reformu mu náleží na základě přirozeného zákona, jenž panovníkovi a ostatním světským pánům ukládá vést svěšené národy ke spáse a potírat blud.

Z uvedeného je patrné, jaké dvě základní koncepce se při provádění rekatolizace Čech střetly.

V této bezvýchodné situaci a snad i proto, že nabyt dojmu, že za ním římská Propaganda nestojí tak přímočaře, jak by si to byl býval přál, rozhodl se Valerián na svůj úřad v Čechách rezignovat a žádal, aby mu bylo dovoleno vrátit se do klášterního ústraní. Vedoucí činitelé v Římě však zřejmě neviděli, proč by měli sami dále oslabovat arcibiskupovu pozici v Čechách tím, že ho zbaví jeho nejvýkonnějšího spolupracovníka. Valeriánově žádosti nebylo vyhověno a kapucín byl nucen setrvat ve svých vysokých funkcích i nadále.

Informační technologie posledních deseti let

(Z přednášky pana J. Stránského po bohoslužbách v sobotu 18. ledna 1986)

Nemůžeme se zde zabývat otázkou, zda vývoj vědy je určující pro vývoj společnosti či naopak. Je však nepopíratelné, že jestliže už ne vývoj vědy, pak tedy určitě vývoj techniky silně ovlivňuje lidskou společnost, a to v míře čím dál tím větší.

1) Nejstarší počítače vycházejí z numerické informatiky, která se stále vyvíjí. Tech-

Dobrý den, jsem pohyblivý computer 36-A páté generace, sestrojil mě vědecký tým vedený profesorem Macháčkem a pustil mě, abych to tady trochu okoukl. Mám k vám, dobří lidé, jedinou otázku: kudy se dostanu do hospody?

nika nových superpočítačů jakoby jí dodala druhého dechu. Má nepřímý, ale veliký vliv na náš každodenní život; je totiž používána nejen ve strojírenství, ale také v chemickém výzkumu a v biochemii (farmaceutika aj).

- 2) Technika napodobující lidské myšlení je teprve v plénkách (robotika atd), a pravděpodobně v nich ještě dlouho zůstane. Zatím není možné sestrojít program, schopný reagovat na události vymykající se velice omezenému světu dnešních robotů.
- 3) Nejvýznamnějšího pokroku bylo v posledních desíti letech dosaženo v oblasti "sítí", tedy možností propojit více počítačů tak, aby všechny pracovaly současně a aby porucha jednoho z nich neovlivnila celek. Na tomto principu je založena také technologie superpočítačů.
- 4) Pronikání počítačů (přesněji: mikropočítačů) do rodin je sice fenomén náhlý (asi od r. 1975), ale zůstane pravděpodobně silně omezen pokud technika sítí (viz bod 3.) neumožní spojit (pravděpodobně pomocí telefonu) několik milionů mikropočítačů v jeden ohromný mozek.
- 5) Zato využití některých klasických technik (viz např. teorie o bankách) si vyžádá právní strukturu, která dosud neexistuje. Všechny zákony stíhající kopírování programů jsou prozatím zcela neúčinné a provizorní řešení, jako např. ve Francii komise "Informatique et liberté" jsou velmi nedostačující.

Nemyslím tedy, že by se dala čekat v příštích letech prudká změna společnosti kvůli technologií informatiky. Zato ale se dá očekávat série pokusů o právní ochranu této technologie. Zdá se, že nás čeká velice zajímavých deset let!

A my jsme si s velkým zájmem vyslechli tuto zajímavou a pro každého srozumitelnou přednášku. Mnohokrát děkujeme a na to desetiletí se tedy už předem těšíme!

Naskytne-li se vám příležitost, neváhejte nás navštívit - je ale dobré pro jistotu nejdříve zatelefonovat na číslo
TEL. 1/45 - 44 - 58 - 91

Žádejte "Mission Catholique Tchèque" nebo "Pere Kolar"

S poznámkou *décédé* se nám vrátil *Oběžník*

paní *Homola J.* 92240 MALAKOFF
 pan *Komárek V.* 75014 PARIS
 pan *Zadražil B.* 93300 AUBERVILLIERS

A jako nedoručitelný

pan *Cvetkov P.* 75010 PARIS
 pan *Gottwald C.* 06250 MOUGINS a. M.
 paní *Hněvsa J.* 91000 EVRY
 pan *Novotný P.* 75019 PARIS
 paní *Procházková A.* 25000 BESANCON
 pan *Slíva F.* 69005 LYON

Na *Oběžník* a *Českou Katolickou Misi* přispěli

Bačák	Bernhard	Boucher	Budínský	Červenanská
Darmovzal	Faucher	Fiala	Filo	Choutka
Kalová	Kessner	Komeda	Král	Kralova
Kriz	Kubu	Lafont	Lowy	Matula
Menčík	Nikodém	Ondrejka	Smutek	Stany
Svanda	Štěbeta	Vaniček	Vladika	Vrzala

anonym celkem 6x

Všem dárcům upřímné *Pán Bůh zaplat!*

Píše nám otec Bernáček

"...byl jsem na návštěvě nedaleko Carcassone a navštívil jsem hrob našeho otce Parolka ve Fanjeaux. Vzpomněl jsem na něj při mši svaté.

...v listopadu jsme byli v Cernay, bylo to shromáždění našich krajanů z celého Alsaska. Jsou tam na hřbitově spolu s francouzskými vojáky pohřbeni také naši bratři, členové čs. roty (celkem 180 padlých). V dalším jsme se sešli ve Freiburgu k vánočním bohoslužbám s koledami na Štěpána a 11. března se chceme sejít ve Štrasburku - chceme přitom vzpomenout T. G. Masaryka... Mnoho pozdravů všem!"

Náš program:

Mše sv.: Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt na šest večer (17h15) v kapli domu

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským programem v sále č. 5 (přízemí domu)

Na únor a březen jsme připravili

15. února Výměna názorů na další činnost Misie (program, bohoslužby, a jeho publikování...)
1. března Setkání bez programu
15. března Večer věnovaný vzpomínce na TGM a období těsně před vypuknutím 2. světové války
29. března BÍLÁ SOBOTA - obřady jako obvykle přesně v 18 hod 00 zahájení obřadů

Ukončíme našim tradičním "Vzkříšením"

Po obřadech malé občerstvení v sále.

"OBĚŽNÍK" - Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tcheque de la région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr K o l d ý SJ 35, rue de Sèvres 75006 PARIS
tél. 544-58-91

Les abonnements par cheque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHEQUE, CCP 201 38 63 M Paris